

ІНФОРМАЦІЯ про зміни в функціонування національної фінансової системи після 24.02.2022

Регулювання НБУ щодо функціонування фінансової системи в умовах війни поширюються на грошовий обіг та валютний режим і поки що не стосуються кредитних чи депозитних операцій. На період воєнного стану курс долара зафіксований на рівні **29,25 грн/\$**, облікова ставка – **10%**

Основний документ

Основний документ, на основі якого працює банківська система – це [постанова НБУ від 24.02.2022](#) «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» - до неї вносяться всі наступні зміни.

Ключові положення документу:

- 1) знімати можна не більше **100 000 грн в день**,
більше можна для виплати зарплати, для виконання мобілізаційних планів, на територіях, яким загрожує окупація (на розсуд керівника банку або його філії в межах наявних коштів)
- 2) в іноземних валютах можна знімати **еквівалент не більше 30 000 грн в день**,
більше можна для виконання мобілізаційних планів, на територіях, яким загрожує окупація (на розсуд керівника банку або його філії в межах наявних коштів)
- 3) безготівкові операції можна здійснюється **необмежено**
- 4) курс гривні до валют зафіксовано станом на 12-00 24.02.2022 - **29,2549 грн/\$**
- 5) обмежень на постачання готівки в банкомати **немає**
- 6) відділення банків мають працювати **безперебійно**,
забезпечувати доступ до сховищ і індивідуальних сейфів окрім випадків, коли є пряма загроза життю працівників та клієнтів
 - платежі від уряду здійснюються **без обмежень** (це також стосується дотацій)
- 7) банкам та небанківським установам **заборонено здійснювати торгівлю валютою**, у тому числі за дорученням клієнтів,
окрім операцій із купівлі валюти у клієнтів - за курсом долару НБУ, продажу валюти в готівковій формі та банківських металів на територіях, яким загрожує окупація (на розсуд керівника банку або його філії в межах наявних коштів), проведення міжбанківських своп операцій, обміну валют 1 групи класифікатора, у тому числі за дорученням клієнтів, купівлі валюти для проведення дозволених операцій - за курсом, який відхиляється не більше ніж н 1% від курсу долару НБУ, для цих потреб банк може купити валюти не більше 1 000 000 євро в день
- 8) забороняється оплата рахунків резидентів **РФ та Білорусі**, зарахування коштів на рахунки фізосіб на території РФ та Білорусі, прийом переказів, здійснення розрахунків з тими, хто веде діяльність на території РФ та Білорусі, операції у валюті РФ та Білорусі

а також:

- 9) **перевага при інкасації** надається сфері роздрібною торгівлі за умови охорони силовими структурами або теробороною для закладів, які також ведуть безготівкові розрахунки
- 10) видача банківських металів, які є на рахунках здійснюється **без обмежень** в рамках наявності у відділенні

Документ містить також і окремі інші положення.

Поточна ситуація

10.03.2022, 12-42 НБУ надав перелік системно важливих банків, діяльність яких впливає на стабільність банківської системи. Це “А-БАНК”, “АЛЬФА-БАНК”, “КРЕДОБАНК”, “ОТП БАНК”, “Ощадбанк”, “Південний”, “ПриватБанк”, “ПУМБ”, “Райффайзен Банк”, “ТАСКОМБАНК”, “УКРГАЗБАНК”, “Укрексімбанк”, “УКРСИББАНК”, “УНІВЕРСАЛ БАНК”.

- **Для забезпечення своєї господарської діяльності підприємству варто відкривати рахунки саме у системно важливих банках, оскільки НБУ висуває до них підвищені вимоги і слідує за їх стабільністю**

10.03.2022, 11-00 Міжнародні системи переказу коштів Western Union, MoneyGram, Ria Money Transfer, INTELEXPRESS та TransferGo скасували плату за переказ коштів в Україну та ввели безкоштовні послуги для українців. Платіжна мережа Euronet, що має розгалужену мережу банкоматів по всьому світу, скасувала плату за свої послуги для власників платіжних карток, емітованих в Україні – вони можуть без комісій зняти готівку в Україні, Польщі, Угорщині, Словаччині та Румунії.

- **Картку міжнародної системи переказу коштів варто оформити у разі виїзду близьких за кордон як додаткову можливість**

09.03.2022, 11-22 Банки отримали можливість використовувати обладнання для хмарних технологій та засоби криптографічного захисту інформації на території ЄС, Великої Британії, США та Канади на період воєнного стану та впродовж 2 років після його скасування.

https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_08032022_42

- **Це забезпечує гроші і розрахунки українців і українського бізнесу. За втрату коштів можна не хвилюватися.**

08.03.2022, 18-33 Українці за кордоном можуть безготівково сплачувати за товари та послуги за допомогою платіжних карток, емітованих українськими банками, а також знімати необхідні суми готівкою в іноземній валюті країни перебування за курсом, встановленим банком-емітентом картки. НБУ не встановлював жодних обмежень на безготівкові розрахунки, у тому числі щодо операцій із використанням платіжних карток за кордоном.

- **Рекомендуємо внести готівкові кошти на банківський рахунок в максимально можливому обсязі (це можна зробити у відділенні банку, маючи з собою паспорт; через термінали самообслуговування ПТКС, через банкомати з функцією приймання готівки)**

08.03.2022, 15-21 Зміни в правилах грошового обігу:

- військовослужбовці можуть відкривати рахунки та отримувати доступ до рахунків на підставі **військового квитка**;
- на територіях, які перебувають **під загрозою окупації**, знімати готівкову національну та іноземну валюту з рахунків **без обмежень** за сумою, а також здійснювати купівлю готівкової іноземної валюти та банківських металів (рішення про здійснення таких операцій приймається керівником банку та може делегуватися керівникові філії/відділення банку);
- видача **банківських металів** з рахунків здійснюється без обмежень за їх наявності у касі філії або у відділенні;
- заборона на проведення операцій з використанням рахунків резидентів Росії або Білорусі не поширюється на **соціальні виплати, виплати заробітної плати, оплату комунальних послуг, сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів**;
- резиденти та нерезиденти можуть здійснювати перекази в гривнях та у іноземній валюті до благодійних фондів, сферами діяльності яких є сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни, підтримка ЗСУ, **територіальна оборона України**, соціальний захист, **охорона здоров'я** та інші нагальні питання захисту населення в умовах воєнного стану.
- проведення розрахунків за документарними та резервними акредитивами/гарантіями/контргарантіями, відкритими (підтвердженими, наданими) **з 24 лютого 2022 року, забороняється** за винятком **оплати товарів критичного імпорту**, розрахунків з МФО та інших операцій клієнтів банків, перелік яких визначено підпунктами 2–6 пункту 14 Постанови № 18.
- у випадку **надходження коштів в російських рублях або білоруських рублях** за операціями з експорту та імпорту товарів банку дозволяється здійснити обмін цих коштів на міжнародному валютному ринку на іншу валюту для її подальшого зарахування на рахунки клієнта.

- **Отже, оплатити імпорт з Росії та Білорусі не можна, але можна отримати кошти за поставлений туди товар і досить непагано їх обміняти, оскільки курс валют цих країн на міжнародних ринках суттєво впав.**
- **Можливості переводити кошти в готівку збільшені, але їх використовувати ми не рекомендуємо.**

07.03.2022, 13-28 Українці, на рахунки яких було накладено арешт, можуть користуватися заарештованими коштами, якщо арештована сума буде менше **100 000 гривень**.

- **Це стосується фізичних осіб, а не суб'єктів господарювання**

04.03.2022, 14-49 На період воєнного стану відмінена вимога щодо **надання підтвердних документів** банків при переміщенні валютних цінностей за межі України при переміщенні валютних цінностей вартістю понад 10 000 євро. Такі цінності тепер потрібно просто задекларувати.

- **Це спрощення для фізичних осіб, суб'єктів господарювання воно не стосується**

03.03.2022, 15-06 НБУ звертає увагу, що гривня є єдиним законним платіжним засобом в Україні.

- **Не варто вести розрахунки та встановлювати ціни у валюті, оскільки це карається відповідно до закону**

03.03.2022, 13-00 НБУ встановив **облікову ставку на рівні 10%**

03.03.2022, 12-56 Отримати готівку до 6 000 гривень у разі її наявності можна на касах супермаркетів АТБ, Сільпо, Фора, "FOZZY", VARUS, ЛотОК, "Thrash!", "Точка", на АЗС ОККО, WOG, в аптеках Біла ромашка, Доброго Дня, АНЦ, Копійка, 9·1·1, "Аптека оптових цін", "МедСервіс". В супермаркеті Сім23 і магазинах EVA до 2 000 грн. На АЗС Укрнафта, БРСМ, в магазинах "NOVUS" і ROSHEN до 500 грн.

02.03.2022, 10-56 Національний банк дозволив банкам надавати **кредитні канікули протягом дії воєнного часу та 30 днів після цього**, якщо несплата за кредитом пов'язана із російською агресією. Про кредитні канікули потрібно домовлятися з банком. Канікули можуть стосуватися як сплати «тіла» кредиту, так і відсотків.

- **Кредитні канікули – це відтермінування сплати боргу, а не його скасування. Але цим можна користуватися.**

26.02.2022, 19-20 НБУ надав 51 500 000 000 гривень на підтримку ліквідності банківської системи відповідно до [постанови Правління НБУ від 24 лютого 2022 року №22](#) "Про особливості підтримання ліквідності банків у період дії воєнного стану"

24.02.2022, 19-11 Національний банк Польщі надав НБУ 4 млрд злотих (\$950 млн) на умовах валютного свопу.

- **Ці дві події забезпечили стабільність грошового обігу на першому етапі воєнного стану**

Висновки

НБУ проявила потрібну оперативність і цілком успішно впоралася з викликами, спричиненими війною. Турбуватися про втрату коштів не варто. Розрахунки здійснюються без перешкод.

Рекомендується з'ясувати які можливості може надати саме ваш банк щодо обслуговування підприємства під час посівної і як можна отримати кредитні канікули.

Необхідності в переведенні коштів в готівку немає. Однак варто мати рахунок у системно важливому банку і поступово перенести операції туди (якщо ви працювали з іншими банками).

Постачальникам, які пропонують розрахунки в валюті, варто нагадувати про відповідальність за порушення законодавства.

Пропозиції ГС АСУ щодо встановлення сприятливого режиму для кредитування весняно польових робіт поки що лишаються без відповіді.